СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Силвия Павлова Николова, д.оз.

доцент в катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“

Факултет „Обществено здравеопазване“, Медицински университет – Варна

Член на Научното жури, определено със Заповед № Р-109-322/30.09.2026 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, във връзка с процедурата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Деница Иванова Димитрова по докторска програма „Управление на общественото здраве“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“.

Съгласно Протокол № 1 от първото заседание на Научното жури, проведено на 13.10.2026 г., бях определена да изготвя настоящото становище. То е изготвено въз основа на представените материали по процедурата и дисертационния труд, при съобразяване с приложимите нормативни изисквания. Откритото заседание за защита е насрочено за 24.11.2026 г. съгласно заповедта за определяне на журито.

Академична и професионална биография на докторантката

Деница Иванова Димитрова е родена на 7 април 1982 г. в гр. Добрич. Образователният ѝ път включва придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Кинезитерапия“ в Русенския университет „Ангел Кънчев“ през 2004 г., следвана от магистърска степен по същата специалност през 2005 г. През периода 2011–2014 г. завършва професионален бакалавър по специалност „Медицинска козметика“ в Медицински университет – Варна.

Професионалният ѝ опит обхваща дейност като кинезитерапевт в лечебни и козметични структури във Варна и Албена, както и управленски позиции в сферата на услугите. От септември 2014 г. до момента работи като преподавател по практика в Медицински колеж – Варна към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“. В рамките на преподавателската си дейност ръководи занятия по учебните дисциплини „Учебна практика“ – I, II, III, IV и V част, с общ хорариум около 760 часа годишно, и участва в разработването и актуализирането на учебните програми и материали.

Професионалната ѝ квалификация е допълнена с обучения по педагогически основи на академичното преподаване, въвеждане в ароматерапията, интерактивни методи в обучението и електронно базирани форми на обучение, дизайн на научни изследвания и статистически анализи, както и надграждаща педагогическа компетентност.

На 27 януари 2023 г. Деница Димитрова е зачислена като докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на общественото здраве“ към катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“ на Медицински университет – Варна. Дисертационният ѝ труд е посветен на знанията, нагласите и практиките, свързани с антимикробната резистентност в дерматологичната грижа.

Според представената автобиография тя е автор и съавтор на 19 научни публикации извън темата на дисертационния труд. Участва като административен и финансов отговорник в научноизследователски проект № 24033, финансиран от Фонд „Наука“ на Медицински университет – Варна, по тематика, свързана с дисертационното изследване, за периода 1 януари 2025 г. – 31 декември 2027 г. Член е на Асоциацията на медицинските козметици и владее руски и английски език.

Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Деница Иванова Димитрова представя дисертационен труд на тема „Знания, нагласи и практики, свързани с антимикробната резистентност в дерматологичната грижа“, разработен под научното ръководство на проф. д-р Клара Георгиева Докова, д.м. Изследването е насочено към актуален проблем на общественото здраве и разглежда антимикробната резистентност в контекста на здравното поведение, употребата на антибиотици при кожни проблеми и превенцията и контрола на инфекциите в козметичната практика.

Структурата на дисертационния труд включва литературен обзор, раздел за целта, задачите, хипотезите, материала и методите, резултати и обсъждане, изводи, заключение, препоръки, приноси, публикации, библиография и приложения. Изложението следва последователността на научното изследване – от теоретичното и нормативното обосноваване на проблема до представянето и обсъждането на емпиричните резултати и формулирането на практически насочени изводи.

Актуалността на разработката произтича от необходимостта антимикробната резистентност да се разглежда не само като медицински и микробиологичен проблем, но и през призмата на здравното поведение, информираността и профилактиката на инфекциите. В дисертационния труд основателно е поставен акцент върху самолечението при акне и други кожни проблеми, както и върху възможностите за кръстосано предаване на микроорганизми в козметичната практика.

Особено значение има разглеждането на българския контекст. Авторката откроява необходимостта от по-добро познаване на антибиотичната употреба сред младите хора и от съвременни, ясно формулирани изисквания за превенция и контрол на инфекциите в козметичните салони. Така темата придобива не само теоретична, но и практическа стойност за здравното образование, професионалното обучение и разработването на профилактични мерки.

Целта на изследването е да се проучат знанията, нагласите и практиките, свързани с антимикробната резистентност в контекста на кожното здраве, с акцент върху употребата и самолечението с антибиотици при кожни проблеми сред младите хора и контрола на инфекциите в козметичната практика.

За постигането ѝ са формулирани задачи, които обхващат проучване на информираността и поведението на младите хора, анализ на международните препоръки и националната нормативна уредба, изследване на знанията, нагласите и практиките на професионалните козметици и установяване на основни тенденции и взаимовръзки между тези аспекти.

Методологичният подход включва анализ на международни и национални документи и препоръки, както и количествени проучвания сред млади хора на възраст 18–35 години и сред професионални козметици. Използвани са структурирани въпросници и статистически методи за обработка и анализ на данните. Комбинирането на нормативен анализ с емпирични проучвания позволява проблемът да бъде разгледан от гледна точка както на регулаторната рамка, така и на реалното здравно поведение и професионалните практики.

Сред съществените резултати е установената висока честота на акне сред изследваните млади хора: 62,8% съобщават, че са имали такъв проблем в миналото или към момента на проучването. При 27,2% от участниците с акне са отчетени среднотежки до много тежки форми. Тези данни подкрепят значимостта на темата и необходимостта от насочена здравна информация за правилното поведение при кожни проблеми.

Изследването установява широко разпространение на самолечението. 61,3% от младите хора посочват, че обичайно се справят сами с кожните си проблеми, а още 20,7% правят това по-рядко. В същото време 86,3% смятат, че при акне е необходима консултация с лекар и проследяване от специалист. Съпоставянето на тези резултати откроява разминаване между декларираната положителна нагласа към медицинската консултация и реално предприеманото поведение.

Важен резултат е и установяването на рискови модели при употребата на антибиотици, включително самостоятелно определяне на дозата и непълни или неправилни представи относно продължителността на лечението. В дисертацията са посочени различия според пол и възраст, които могат да бъдат използвани при планиране на бъдещи образователни дейности.

Друг основен компонент на разработката е анализът на международните насоки и националната нормативна уредба за превенция и контрол на инфекциите в козметичната дейност. Авторката аргументира необходимостта от осъвременяване на изискванията и от по-ясно интегриране на стандартните предпазни мерки, хигиената на ръцете, обработката на инструментите и безопасните професионални практики.

Проучването сред козметиците допълва анализа с професионалната перспектива и насочва вниманието към необходимостта от целенасочено обучение и подобряване на практиките за контрол на инфекциите. По този начин дисертацията разглежда антимикробната резистентност като проблем, който изисква съгласувани действия на индивидуално, професионално и регулаторно равнище.

Основни научни и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд могат да бъдат разгледани в няколко взаимно допълващи се направления. На първо място, разработката систематизира научните данни относно антимикробната резистентност, употребата на антибиотици при акне и самолечението при кожни проблеми, като поставя тези въпроси в контекста на контрола на инфекциите в козметичните услуги.

Съществен аспект е анализът на международните препоръки и нормативните документи, свързани с превенцията и контрола на инфекциите в козметичната практика, и съпоставянето им с приложимата рамка в България. Този подход позволява да бъдат очертани области, в които са необходими по-ясни изисквания и последователно прилагане на мерки за безопасност.

Емпиричната част включва проучване на знанията, нагласите и моделите на самолечение с антибиотици при кожни проблеми сред млади хора, с акцент върху акнето. Получените данни допринасят за откроряване на дефицити в антибиотичната грамотност и на поведенчески модели, които следва да бъдат адресирани чрез целенасочена здравна информация и образователни инициативи.

Друг принос е проучването на знанията, нагласите и практиките на професионалните козметици по отношение на контрола на инфекциите, превенцията на кръстосаните инфекции и антимикробната резистентност. Това разширява анализа отвъд индивидуалното здравно поведение и включва професионалната среда като важен компонент на профилактиката.

В обобщение, научно-приложната стойност на разработката се изразява във възможността резултатите да послужат като основа за здравнообразователни дейности, продължаващо професионално обучение и обсъждане на мерки за усъвършенстване на практиките за превенция и контрол на инфекциите в козметичната дейност.

Публикационна и проектна дейност

В материалите към дисертационния труд са посочени две публикации, свързани с темата: „Antibiotic resistance concerning dermatological practice—research approaches and scope of the problem“, публикувана през 2023 г. в списание Social Medicine, и „International guidelines for infection prevention and control in cosmetic centers“, публикувана през 2026 г. в Scripta Scientifica Salutis Publicae.

Според представената автобиография докторантката е автор и съавтор на 19 научни публикации извън темата на дисертационния труд и участва като административен и финансов отговорник в научноизследователски проект № 24033, финансиран от Фонд „Наука“ на Медицински университет – Варна. Професионалният ѝ опит в преподаването и участието в проектната дейност са относими към приложната насоченост на изследването.

Критични бележки и препоръки

Като препоръка за бъдещо развитие на изследователската тема може да се посочи провеждането на последващи проучвания, които да проследят промените в знанията и практиките след целенасочени образователни интервенции. Допълнително изследване на прилагането на мерките за превенция и контрол на инфекциите в професионалната среда би позволило да се оцени по-пълно практическото въздействие на формулираните препоръки.

Заключение

Въз основа на запознаването ми с дисертационния труд на тема „Знания, нагласи и практики, свързани с антимикробната резистентност в дерматологичната грижа“ оценявам положително разработката на Деница Иванова Димитрова. Трудът разглежда актуален проблем на общественото здраве и се отличава със съчетаването на анализ на здравното поведение, проучване на професионалните практики и оценка на нормативната рамка, свързана с превенцията и контрола на инфекциите.

Считам, че дисертационният труд има научна и научно-приложна стойност, а получените резултати очертават възможности за развитие на здравнообразователни инициативи, професионално обучение и подобряване на практиките за превенция на инфекциите в козметичната дейност. С оглед на изложеното давам положителен вот за присъждане на Деница Иванова Димитрова на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Управление на общественото здраве“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“.

Дата: 29/10/2026

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679

Изготвил становището:
доц. д-р Силвия Павлова Николова, д.оз.